

DUIN
jaargang 17, nr. 3
oktober 1994
ISSN - 0168-7948

REDAKTIE
HANS BORSJE
RUUD CUPERUS
KEES LANGEVELD
LEX SCHELVIS
MARCEL TAAL

EINDREDAKTIE
MARC JANSSEN

VERDER WERKEN MEE
KARIN MICHEL
HENK WIJKHUISEN
PIET ZUMKEHR

VORMGEVING
RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

LAY-OUT EN PRODUKTIE
F&N BOEKSERVICE, AMSTERDAM

DRUK
MITTELMEIJER, AMSTERDAM

REDAKTIE-ADRES
DUIN, Postbus 11059
2301 EB Leiden
Tel. 071-131800

BEZOEKADRES
Stationsweg 12, Leiden

LOSSE NUMMERS
f 8,50 + f 2,50 verzendkosten

ABONNEMENT
studerenden en 65+ f 27,50
particulieren f 35,—
instellingen f 60,—

DONATEURSCHAP
vanaf f 35,— per jaar

BETALINGEN
giro 4016298 ten name van
Stichting Duinbehoud
Postbus 11059, Leiden

© STICHTING DUINBEHOUD

Bij de voorkant:
Foto: de Boschplaat (foto: George
Visser).
Tekening: Konijnen (Theo van
Schie).

- 3 EEN EILAND VOL ORCHIDEËN
PIET ZUMKEHR
- 6 HET DUINLANDSCHAP VAN
TERSCHELLING
vroeger en nu
GEORGE VISSER
- 10 HET VOGELLOGBOEK
van eetcafé 'De Boschplaat'
LEO BOT & PIET ZUMKEHR
- 13 HET EILANDGEVOEL
Interview met de S.O.S.
MARCEL TAAL
- 15 OPNIEUW WERK IN UITVOERING
FREEK ZWART
- 18 TERSCHELLING IN BEELD
- 20 DAGVLINDERS
PIET ZUMKEHR
- 23 TERSCHELLING
eiland van rust, ruimte en natuur
LIESBETH MEIJER
- 26 DE NOORDVAARDER EN BOSCHPLAAT
HENK WIJKHUISEN
- 28 HET ELZENSINGELGEBIED
een bijzonder landschap
PIET ZUMKEHR
- 31 VAN STUIFDIJK NAAR STUIFDUIN
HENK DE VRIES, TITIA ZONNEVELD & GERRIT-JAN DE WIT
- 34 PLAATSNAMEN OP TERSCHELLING
- 36 DUINFOTO

De uitgave van dit themanummer werd mogelijk gemaakt met financiële steun van de provincie Friesland, Rijkswaterstaat (Dir. Noord-Nederland) en de gemeente Terschelling.

Wilt u donateur worden van Stichting Duinbehoud
of een abonnement op het tijdschrift Duin, bel dan
tijdens kantooruren:

071 - 131800

Hiernaast: Overal in de duinen van Terschelling treft men heide aan. Dit komt omdat de duinen hier kalkarm zijn, want van kalk houdt de heide niet. Er komen verschillende soorten heide voor op het eiland, waaronder dopheide, kraaiheide en struikheide (foto: Jan Heuff).

Rechts: De zeeaster houdt van de zee en staat dan ook op plaatsen waar regelmatig zeewater de grond overspoelt, zoals op de Boschplaat en de Noordvaarder. De wortels werden vroeger gebruikt in de volksgeneeskunde om wonden mee te genezen. Ooit werden de bladeren van de plant wel als groente gegeten (foto: Jan Heuff).

Geheel rechts: De kleine vos is één van de 47 dagvlinders die op Terschelling bekend zijn. Daarmee is Terschelling één van de rijkste dagvlindergebieden van Nederland. Dit komt door het betrekkelijk ongeschonden natuurlijke landschap van Terschelling en de grote plantenrijkdom. Gemiddeld telt een Nederlands landschap maar 10 tot 20 soorten (foto: Frits van Daalen).

Onder: Terschelling staat bekend om haar rijkdom aan orchideeën. Uit tellingen blijkt dat er zo'n 750.000 exemplaren staan, verdeeld over 12 soorten. Daarmee heeft Terschelling de meeste soorten orchideeën van alle Waddeneilanden. Op de foto een grote groeiplaats van één van de meest voorkomende orchideeën, de gevlekte orchis (foto: Henk Wijkhuizen).

Links: De Cranberry op Terschelling is afkomstig uit Noord-Amerika. De plant is omstreeks 1840 door een schipbreuk op het eiland terecht gekomen. Een vat met bessen werd door een strandjutter in een duinvallei stukgeslagen en achtergelaten. In de loop der jaren heeft de plant zich, met hulp van de mens, verspreid over vele duinvalleien. In het najaar produceert de plant helderrode bessen die wrang en zuur smaken. Voor het bereiden van jam, wijn of jenever zijn de bessen echter uitstekend geschikt (foto: Jan Heuff).

Links onder: De draaihal is familie van de spechten en behoort tot de zeldzame bezoekers van Terschelling. In het vogellogboek van eetcafé de Boschplaat wordt 20 maal melding gemaakt van deze vogels. Zijn naam ontleent dit vogeltje aan het feit dat hij zijn kop 180° kan draaien als hij tegen een boom opzit (foto: René van Rossum).

TERSCHELLING

Boven: Het broedgebied van de kanootstrandloper is te vinden op de rotsige en schaars begroeide toendra's van Siberië, Groenland en Canada. Ruim vóór de strenge winters in deze arctische gebieden trekken de vogels naar het zuiden (tot aan Afrika toe) en komen onder andere in het Waddengebied terecht. Hier zoeken zij, met snelle maaibewegingen, voedsel langs de stranden, op zandplaten en op het wad (foto: Frits van Daalen).

Links: Van west naar oost passeert men een aantal schilderachtige dorpjes met karakteristieke boerderijen, die nu vaak zijn ingericht als recreatiewoning of kampeerboerderij. Terschelling is één van de weinige plaatsen in ons land waar het uitzicht niet wordt bedorven door hoogbouw zoals op de foto bij Striep (foto: Jan Heuff).

In het begin van deze eeuw kwam de wulp maar weinig voor op Terschelling. Toen in de loop van de jaren de duinen meer en meer begroeid raakten, nam de populatie van de wulp flink toe. De Nederlandse populatie van de wulp bestond in 1987 uit 6500 à 8000 paren; hiervan broedt ongeveer 5% van op Terschelling.

De wulp broedt op Terschelling uitsluitend in het duinterrein. Met name de rustige duintjes op de Boschplaat en de Noordvaarder zijn zeer in trek. Hij komt op Terschelling voor in allerlei terreintypen, variërend van hoge duintoppen tot natte cranberryvelden en van niet te dichte duindoorn- en kruipwilgstruwelen tot schaars begroeide duinhellingen.

De wulp is een typische "insekteneter". Met zijn lange snavel zoekt hij naar kevers, spinnen, rupsen en ander klein gedierte dat rondkruipt op of in de bodem.

(foto: Hans Schouten)

